

Gjennomgang av høringsinnspillene

1. Oppsummering

Oppsummert, kan en konkludere med at få støtter forslaget slik lagt fram.

- *Samtlige fylkeskommuner og Vestlandsrådet* går mot forslaget da de mener det vil medføre for store nærings- og sysselsettingsmessige konsekvenser. Det samme gjelder *5 av 10 kommuner* og *Samarbeidsrådet for Sunnhordland*.
- Av de øvrige 5 av kommunene er *4 klart positive* til forslaget, mens det er vanskeligere å tolke Etne kommune sitt innspill.
- *Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og Havforskningsinstituttet* frarår å innføre forskriften, men foreslår videreføring av dagens frysregime, utvikling av ny modell for lakselusforvaltning og utfiskingstiltak (slik foreslått i sjømatmeldinga og i Pilotprosjekt Hardangerfjorden)
- *Havbruksnæringen*, og rådgivingselskapet *Cap Mare* mener at forslaget er feil innrettet og vil få dramatiske nærings- og sysselsettingsmessige konsekvenser.
- *Miljø- og villaksorganisasjonene, DN, og Fylkesmannens miljøvernavdeling i Hordaland og Sogn og Fjordene* mener at biomassebegrensningene er positiv, men at biomassetaket er for høyt og ev andre tiltak også må iverksettes. Det samme gjelder de fleste *elveeigarlagene, og fiskerlagene*.

2. Gjennomgang av innspillene

2.1. Fylkesmenn og fylkeskommuner

Det er mottatt høringsinnspill fra to fylkesmenn og tre fylkeskommuner (inkl. fylkesutvalget i Hordaland). I tillegg har Vestlandsrådet uttalt seg i saken.

Fylkesmannen i Hordaland påpeker at frysinstruksen ikke er egnet for sitt formål, og viser til at situasjonen for ville bestander av laks og ørret er kritisk. Av 10 villaksbestander er 8 stengt for fiske, og samtlige sjøretbestander er også stengt for fiske. Fylkesmannen viser til at utviklingen går mot større anlegg med plastringer som lokaliseres i åpne farvann. Dette er bedre for miljøet under anleggene og fiskevelferden. Denne utviklingen har imidlertid ikke vært like markant i Hardangerområdet. Etter Fylkesmannens skjønn, bør det heller satses på at

anlegg innerst i fjorden som har dårlig miljøtilstand må redusere produksjonen og holde seg innenfor krav til miljøforsvarlig drift, heller enn at alle tillatelser reduseres likt.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane påpeker at omdisponering av biomasse må skje innenfor rammen av miljømessig bærekraft, og kritiserer samtidig at høringsbrevet ikke gir uttrykk for hvor stor biomasse som kan bli omdisponert og hvilke konsekvenser dette kan få for naturmangfoldet. Etter Fylkesmannens syn bør først og fremst områder ved utløp av nasjonale laksefjorder skjermes for vekst i havbruksnæringen.

Fylkeskommunene i *Hordaland, Rogaland og Sogn og Fjordane*, samt *fylkesutvalget i Hordaland*, går alle mot forslag til ny Hardangerfjordforskrift og frarår fastsettelse av forskriften. *Rogaland og Sogn og Fjordane* fylkeskommune mener at det må sees hen til prosesser og reguleringer, som allerede er iverksatt.

Hordaland fylkeskommune påpeker at forskriften vil få betydelige konsekvenser for næring, sysselsetting og verdiskaping i området, og viser til at PD-forskriften, soneforskriften, lakselusforskriften, NYTEK-forskriften, internkontrollforskriften laksetildelingsforskriften og driftsforskriften sammen medvirker til å sikre gode vekst- og levevilkår for de ville laksefiskstammene. Det påpekes også et behov for samordning og koordinering av disse tiltakene. I tillegg viser fylkeskommunen til at det ikke er oppstilt forslag til effektmål for eller varigheten av tiltaket, og det savnes også en helhetlig vurdering av eksisterende tiltak opp mot forskriftsforslaget.

Fylkeskommunen og fylkesutvalget i Hordaland støtter imidlertid forslaget til genbank for ville stammer for laksefisk.

Vestlandsrådet, som representerer fylkene *Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal*, ber om at forskriften blir utsatt og ev tiltak blir sett i sammenheng med andre pågående prosesser. Rådet ber om at det utarbeides konkrete mål og tidsavgrensning for forskriften før den eventuelt blir tatt i bruk.

2.2. Kommuner

10 kommuner har inngitt høringsinnspill. I tillegg har Samarbeidsrådet i Sunnhordland uttalt seg.

Samtlige kommuner er enige i at målsetningen om en miljømessig bærekraftig oppdrettsnæring i Hardanger er et aktverdig formål. Kommunene er imidlertid delte i sine meninger om forslaget til

Hardangerfjordforskrift. Fire kommuner, *Granvin, Ulvik, Ullensvang* og *Eidfjord kommune*, støtter forslaget. Samtlige foreslår også at det i tillegg bør settes kontrollerbare miljømål for evaluering av tiltakets effekt. De foreslår bl.a. at det ikke skal være mer enn 5 % rømt oppdrettsfisk i elvene i området, og at det i gjennomsnitt ikke skal være mer enn 5 lus per utvandrende laksesmolt. I tillegg bør det settes en frist for oppfyllelse innen to år.

Jondal kommune, Kvam herad, Tysnes kommune, Kvinnherad kommune og *Austevoll kommune* stiller seg bak Samarbeidsrådet i Sunnhordlands uttalelse, og går imot departementets forslag. Samtlige kommuner uttrykker sterk bekymring for de omfattende konsekvensene forslaget vil ha for næringen, sysselsetting, ringvirkninger og verdiskaping i området. Videre påpekes det siden 2008 er iverksatt en rekke tiltak i området som ser ut til å forbedre miljøsituasjonen i området. Kommunene ber derfor om at forslaget til Hardangerfjordforskriften legges bort, og at heller frysvedtaket opprettholdes.

Etne kommune har også inngitt innspill i høringsrunden, men det er ikke mulig å tolke om høringsinnspillet går for eller mot forslaget.

Samarbeidsrådet for Sunnhordland, som representerer kommunene *Austevoll, Bømlo, Etne, Fitjar, Kvinnherad, Stord, Sveio* og *Tysnes* med *Haugesund, Vindafjord* og *Fusa* som observatører, er enige i formålet om å styrke en bærekraftig utvikling av området. Med rådet peker på at forslaget vil ramme mange lokalsamfunn og kommuner i Sunnhordland svært hardt. Rådet peker også på at lokalt og regionalt eide virksomheter kan bli så hardt rammet at rådet frykter nedleggelse og tap av mange arbeidsplasser og lokale ringvirkninger. Samarbeidsrådet for Sunnhordland anmoder om at forskriften ikke fastsettes, og at det ikke gjøres politiske vedtak som legger ned lønnsomme arbeidsplasser og stenger den verdiskaping oppdrettsnæringa er for regionen og samfunnet ellers. Uttalelsen er avgitt mot Etne kommune sin stemme.

2.3. Statlige etater, kunnskapsinstitusjoner og departementer

Det er mottatt høringsuttalelser fra Kystverket, Mattilsynet, Fiskeridirektoratet, Direktoratet for naturforvaltning, Norges vassdrags- og energidirektorat, Havforskningsinstituttet og Veterinærinstituttet. I tillegg har Fornyings- administrasjons- og kirke departementet, samt Justis og beredskapsdepartementet levert høringsuttalelse.

FAD, JD og *NVE* har ingen merknader.

KYV viser til at forslaget legger opp til at biomasse over 50.000 tonn skal kunne utnyttes utenfor Hardangerfjordområdet, noe som kan skape utfordringer når det gjelder å ivareta ferdsel på sjøen.

Mattilsynet støtter intensjonen i forslaget, da de mener situasjonen for vill laksefisk i området ikke er god. *Mattilsynet* mener imidlertid at forslaget ikke er egnet til å ivareta formålet. Grensen for den stående biomassen, med dagens reguleringsmodell for lakselus er etter *Mattilsynets* vurdering for høy dersom målet skal nås. *Mattilsynet* foreslår heller at man regulerer lakselus med utslippskvoter, som grenser opp mot det som er foreslått i sjømatmeldinga. I tillegg peker *Mattilsynet* på at de hensyn som en ønsker å ivareta allerede er regulert i andre forskrifter (lakselusforskrift og *Mattilsynets* egen soneforskrift for lakselus i området), og at forslaget dermed utelukkende bidrar til en mer komplisert forvaltning. *Mattilsynet* mener imidlertid at det er viktig at produksjonen ikke øker vesentlig i påvente av endringer i lakselusregelverket, og foreslår at gjeldende frysregime består inntil videre.

I likhet med flere andre høringsinstanser, påpeker *Fiskeridirektoratet* at selv om det fremdeles er utfordringer for villlevende laksefisk i området har næringen og forvaltningen iverksatt en rekke tiltak som har vært med på å forbedre situasjonen, og mener derfor at næringsutviklinga er inne på et mer bærekraftig og framtidsretta spor.

Fdir mener risiko for genetisk påvirkning er redusert siden 2004, bl.a. som følge av tiltak satt i verk på nasjonalt plan sammen med uttak av rømt oppdrettsfisk i de viktigste lakselevne i Hardanger. Når det gjelder lakselus viser Fdir til at næringsaktørene i området viser stor interesse for å produsere (post)smolt over 250 gram i lukkede anlegg, noe som vil gi god effekt med hensyn til lakseluspåvirkning.

Fiskeridirektoratet mener, i likhet med *Mattilsynet*, at det foreslåtte regimet vil bidra til en mer komplisert forvaltning. Fiskeridirektoratet mener, i likhet med *Mattilsynet*, at forskriften som foreslått ikke bør innføres, men at gjeldene frysregime består inntil april 2018. I tillegg foreslår Fdir at gjeldene regime forsterkes med en merkeplikt, krav om reduksjon i utslipp av lakselus (se *Mattilsynets* forslag) og en mer robust lokalitetsstruktur.

Direktoratet for naturforvaltning mener det foreslåtte regime ikke vil gi nødvendig reduksjon i påvirkningen fra akvakultur på ville anadrome bestander i Hardangerfjorden. Hvis ikke andre kortsiktige alternativer kan iverksettes straks mener DN at produksjonen må begrenses mer enn det som er foreslått. DN vurderer forslaget om genbank som helt nødvendig, men bare sikre bestandene midlertidig.

Veterinærinstituttet mener at forslaget ikke ivaretar hensynene som ønskes oppnås på en god måte, og mener at andre og bedre kontrollstrategier for lakseluskontroll vil gi bedre effekt. VI mener at all produksjon som skjer i området, uavhengig av hvilket produksjonsteknologi som nyttes må omfattes av biomassetaket på 50.000 tonn.

Havforskningsinstituttet mener at forslaget om å fryse biomassen i Hardangerfjorden på 50.000 tonn i selg selv ikke vil innfri målet i forskriften. Når det gjelder rømming mener HI har tiltak som å stryke det rømmingsforebyggende arbeidet, sammen med utfisking av rømt fisk vil gi bedre effekt. Når det gjelder lusesmitte mener HI, i likhet med Mattilsynet og Fiskeridirektoratet, at å videreutvikle modellen med luseutslipp sammen med å oppdrettholde det gjeldende frysregimet vil være en bedre langsiktig løsning.

2.4. Havbruksnæringens innspill

Departementet har mottatt innspill fra *Alsaker Fjordbruk AS, Bremnes Seashore AS, Eide Fjordbruk AS, Fylkesnes Fisk AS, Lingalaks, Marine Harvest Norway AS, Sjøtroll AS, Tombre, Kobbervik og Furuholmen Oppdrett AS og Salmon Group*. I tillegg har næringsorganisasjonene FHL og NSL inngitt høringsuttalelser.

Samtlige stiller seg bak næringsorganisasjonenes høringsinnspill, men angir i tillegg hvilke konsekvenser forslaget kan få for foretakenes virksomhet og sysselsetting i Hardangerfjorden og i Region Vest.

Næringsaktørene viser blant annet til at høringsforslaget ikke tar hensyn til den omfattende utviklingen som har skjedd i Hardangerfjorden siden frysinstruksjonen ble innført i 2008. I denne sammenheng viser aktørene at lusetallene er vesentlig redusert, og at de fleste ikke har hatt rømmingshendelser i en årrekke. Foretakene viser blant annet til følgende tiltak som er innført de siste årene, for å få ned luse- og rømmingstallene:

- Rømmingskommisjonen, som ble nedsatt i 2008
- Innføring av NYTEK-forskriften (2011)
- Begrensning på 200 000 fisk per merd (2012)
- Hardangerfjordlaugets tiltak (utfisking av rømt oppdrettslaks)
- Fiskefeller i Etneelva
- Trønderlagsprosjektet
- Soneforskriften (2010) for felles brakklegging og avlusning, og synkronisert avlusning og medikamentbruk siden 2003
- Den nye luseforskriften (2013),

- FoU-virksomhet på lakselus både på privat og offentlig initiativ (bl.a. Sea Lice Research Center),
- Bruk av rensefisk,
- Lukket brønnbåttransport og filtrering av avløpsvann, m.m.

Fiskeridirektoratet viser i sin uttalelse til at disse tiltakene i sum har vist seg å ha effekt (se vedlegg om status).

Flere av aktørene er kritiske til FKDs utredning av økonomiske og administrative konsekvenser, og viser til at det er behov for en større og grundigere undersøkelse av de faktiske konsekvensene av forslaget virkninger. Forslaget vil sette næringen i en svært sårbar og uforutsigbar situasjon, blant annet fordi virkningene av Mattilsynets soneforskrift ennå er uklare. Dersom forskriftsforslaget trer i kraft, vil produksjonen reduseres vesentlig, og en rekke arbeidsplasser vil gå tapt. Videre er det ikke angitt hvor lenge reduksjonen skal vare.

Næringen har også påpekt en rekke mangler ved forskriften, som blant annet ikke anslår hvilken innvirkning reguleringsregimet vil få for virksomheter med interregionalt biomassetak, eller foretak som har fått tillatelse til å benytte tillatelser i en annen region enn tildelingsregionen. Flere har også vært kritiske til hjemmelsgrunnlaget for å innføre et så inngripende forslag overfor et knippe aktører. Endelig viser også flere til at de reelle mulighetene for å flytte ut av Hardangerfjorden er minimale eller ikke-eksisterende. Flere kommuner i Region Vest har omregulert områder som er avsatt til akvakultur, eller motsatt seg lokalitetsklarering med henvisning til at foretak som ønsker å etablere seg utenfor Hardangerfjorden ikke er hjemmehørende i kommunen.

Alsaker Fjordbruk AS, som har 22 tillatelser og en produksjon på 22 000 tonn, anslår at innføring av Hardangerfjordforskriften vil få følgende konsekvenser for foretaket:

- reduksjon av akvakulturtillatelsene på 30 % og en tilsvarende reduksjon i produksjonen
- samlet produksjonstap på 12 660 tonn hvert år og et margitap på 83 millioner kroner
- et samlet økonomisk tap på 153,5 millioner hvert år (inkl. økte enhetskostnader, redusert pris per kilo pga. lavere snittvekt og fleksibilitet, tapt bidrag og tapt marginalinntekt).
- tap av arbeidsplasser på smoltanlegg og slakteri i Kvinnherad.

Bremnes Seashore AS har 21 tillatelser og sysselsetter om lag 250 årsverk. Dette omfatter 80-90 ansatte som bidrar til produksjonen av Salma-laks. Selskapet anslår at forskriftens ikrafttredelse kan medføre en reduksjon i

produksjonen på 5-10 000 tonn, som vil stoppe råstofftilgangen for å opprettholde produksjonen av Salma laks. Dette vil kunne medføre tap på om lag 200-300 millioner kroner, samt tap av 80-90 arbeidsplasser. Videre understreker selskapet at dets innsats innen FoU, som har vært nærmere 100 millioner kroner totalt, vil opphøre.

Eide Fjordbruk, som har en produksjon på ca. 7 500 tonn fordelt på 8 lokaliteter, anslår produksjonstap på over 20 %, ca. 1 500 tonn i året.

Fylkesnes Fisk AS har tre tillatelser, som nyttes både i og utenfor Hardangerfjorden. I perioder med brakklegging, utnytter foretaket kun 1,5 tillatelser i Hardangerfjorden, og en innføring av Hardangerfjordforskriften vil medføre en ytterligere halvering av produksjonen både i og utenfor Hardanger, på grunn av manglende fleksibilitet.

Kobbervik og Furuholmen oppdrett har 7 tillatelser og 16 ansatte. Produksjonen i 2012 var på 8400 tonn. Selskapet antar at produksjonen vil reduseres med om lag 3000 tonn, noe som vil føre til omfattende konsekvenser for foretaket.

Lingalaks viser til produksjonstap på 35 %, samt en reduksjon i arbeidsstokken på over 10 årsverk. Videre antar foretaket at Hardanger Fiskeforedling, som har 40 ansatte, må nedlegges.

Marine Harvest AS anslår en redusert produksjon på 12 000-13 000 tonn biomasse, som tilsvarer et inntektstap på nærmere 350 millioner kroner hvert år. Produksjonstapet omfatter 25 % av Marine Harvests samlede produksjon. Dette vil få konsekvenser for sysselsettingen, verdiskaping og annen virksomhet og både lokalt og regionalt.

Sjøtroll anslår en reduksjon i produksjonen på 12 000 tonn årlig, som tilsvarer 35 % av selskapets produksjon. I verste fall vil dette kunne medføre tap av over 150 arbeidsplasser på Brandasund fiskeforedling, i Sjøtroll Havbruk, Austevoll laksepakkeri og Lerøy Fossen AS.

Tombre anslår et produksjonstap på 25 % i Hardanger. Dette vil føre til et tap i omsetningen på 45 millioner kroner.

Endelig viser *Salmon Group* til at havbruksproduksjonen totalt i Hardangerfjorden vil bli redusert med 55000 tonn per år og en nedgang i inntektene på 1,5 milliarder kroner årlig. Videre antar Salmon Group at 535 årsverk vil gå tapt, i tillegg til 577 på Vestlandet utenfor Hardanger-området.

Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL) mener at grunnlaget for bekymringsmelding fra 2006 er vesentlig endret etter innføring av soneforskriften og laksetildelingsforskriften § 37, og at det er ikke lenger behov for en særskilt regulering av havbruksaktiviteten i Hardangerfjorden slik forslaget legger opp til. Forslaget vil innebære at mange selskaper mister sin fleksibilitet til å utnytte konsesjonskapasiteten, og vil innebære betydelige negative konsekvenser for havbruksnæringen og lokal verdiskapning gjennom matproduksjon. Disse ulempene er uforholdsmessige i forhold til den betydelige usikkerhet som det knytter seg til om forskriften vil oppnå formålene den skal ivareta.

FHL viser til beregninger gjort av de berørte bedriftene i området, basert på samme metodikken som er lagt til grunn i konsekvensanalysen som Asplan Viak laget etter forrige høring, som viser at deres produksjonstap og nedskjæringer i forbindelse med forslaget. Ut fra dette er det estimert at forslaget blant annet har følgende konsekvenser:

- Havbruksproduksjonen i og utenfor Hardangerfjorden vil bli redusert med mer enn 55.000 tonn pr år, tilsvarende en svikt i inntektene på mer enn 1.5 milliarder kroner pr år.
- Inntil 480 årsverk forsvinner fra regionen, i tillegg til ca 577 på det øvrige Vestlandet.

FHL viser her til at antall tilsatte i havbruksnæringen er nær det doble av hva departementet har lagt til grunn i sin høringsuttalelse.

Norske sjømatbedrifters landsforening (NSL) mener at forslaget om biomassetak ikke står i samsvar med beskrivelsen av utfordringene. NLS mener at de utfordring som må løses, best løses gjennom andre forskrifter med samme formål (lakselusforskrift og soneforskrift for lakselus fastsatt av Mattilsynet). NSL mener at det ikke er noe i de presenterte rømmingstallene som tilsier særskilte tiltak i området. Forslaget om et generelt nedtak av biomassen ved samlet overskridelse av grenseverdier oppfattes som kollektiv avstraffelse og er uakseptabelt. NSL viser til at konsekvensene for den enkelte næringsaktør blir dramatiske. NSL ber derfor om at forslaget legges til side, og at annet regelverk ivaretar de nødvendige hensyn som må tas.

NSL støtter forslaget om å etablere en genbank i for utvalgte stammer i området, uavhengig av om biomassen i området foreslås regulert, dersom en anser dette som et godt tiltak for å bevare de ville laksebestandene i området.

NSL viser til innspillene fra den enkelte aktør og fra FHL når det gjelder øvrige konsekvenser av forslaget.

2.5. Miljøinteressene og andre interesseorganisasjoner

FKD har mottatt innspill fra WWF, NJFF, Naturvernforbundet i Kvam, Cap Mare og Hordaland Bondelag.

WWF støtter FKDs forslag, men påpeker samtidig at tiltaket ikke er tilstrekkelig for å sikre at Hardangerfjorden er et bærekraftig fjordsystem. WWF viser til at det siden 2008 har vært en sterk økning i antall rømmingshendelser og antall rømt fisk i Hardangerfjordsystemet, i tillegg til at data fra HI viser at fysiologisk og dødelig påvirkning av lakselus har vært økende for laks og sjøørret. WWF mener at forslaget om et tak på 50 000 tonn stående biomasse er for høyt. Videre må det påses at flytting av biomasse skjer til områder hvor det er forsvarlig. Endelig bør reduksjonen i tillatelsene være varig.

NJFF og NJFF-Hordaland mener at forslaget til en viss grad kan bedre situasjonen for vill laksefisk i Hardanger, men viser til at det i forslaget § 7 bør være nulltoleranse for utslipp av lus. Videre må næringen dokumentere at produksjonsteknologi som skal være et alternativ til åpen merdteknologi ikke medfører utslipp av lakselus. NJFF viser til at villaksen har hatt en stadig tilbakegang, til tross for en rekke tiltak som forbud mot stangfiske og forkortet fisketid i området. Rømmingstallene har over tid vært dramatisk høye og smittepresset stort. Etter NJFFs mening, har tiltakene overfor næringen ikke hatt tilstrekkelig effekt, og organisasjonen krever følgende tiltak:

- En grense på 50 000 tonn stående biomasse må derfor innføres,
- Det må evalueres om forskriften har hatt effekt på rømming og lus i 2018.
- Dersom forskriften ikke har avhjulpet situasjonen, må strengere tiltak iverksettes, og miljømålene fra departementets forslag fra 2009 må tas inn (ikke mer enn 5 % rømt fisk i bestemte vassdrag, maks 5 lus per utvandrende vill laksesmolt og ikke prematurt utvandrende sjøørret i elveosene før 15. juni)
- Konkrete tiltak for å styrke villaksbestandene ved Hardangerfjorden.

Norske lakseelver mener det ikke er argumentert for at forskriften vil ha ønsket effekt for å redusere lusepresset overfor ville bestander.

Organisasjonen foreslår følgende:

- FKD må nedsette et faglig utvalg som skal utarbeide et faglig begrunnet forslag til biomassetak i Hardanger.
- Differansen mellom faglig begrunnet biomassetak og dagens produksjonskapasitet blir tillatt som ekstra produksjonsvolum for

eksisterende tillatelsesinnehavere, som må dokumentere nullutslipp av lus og rømt fisk.

- Biomassetaket revideres etter 2 produksjonssykluser. Dersom bestandene av vill laksefisk tilsier ytterligere reduksjon, skal det iverksettes.

Naturvernforbundet i Kvam mener at forslaget ikke er tilstrekkelig til å møte de utfordringene med rømt oppdrettsfisk, lakselus og utslipp av "fôr og møk" som havbruksnæringa i området representerer. Forbundet mener at forslaget først og fremst tar hensyn til oppdrettsnæringa, ikke tar hensyn til villfisk og natur, og ikke ser ut til å ta inn over seg de forskningsresultat som foreligger. Det foreslås en halvering av oppdrettsbiomassen i området, mål på maksimalt 5% rømt oppdrettsfisk på gyte plassene, klare (lavere) grenser for lakselus, strengere regime på registrering av rømming og tålegrenser for utslipp av "fôr og møk".

Hordaland Bondelag støtter intensjonen i forslaget, men etterlyser sterkere løsningsorientert fokus. Laget viser til at havbruksnæringa i området er viktig for økonomi, verdiskaping og sysselsetting i området, og advarer mot å sette de økonomiske forholdene i oppdrett opp mot de økonomiske forholdene knyttet til villfisken. Andre forhold og verdier må legges til grunn i følge Bondelaget. Hordaland Bondelag har ingen merknad til hvor biomassegrensen skal gå, men peker på at det må være satt ut i fra faglige vurderinger ut fra formålet med forskriften – å verne om å styrke villfiskbestandene i Hardanger-området.

Cap Mare går imot forslaget og mener forslaget til genbank er malplassert og uferdig. Videre stiller selskapets seg uforstående til departementets forslag og mener forslaget er destruktivt for både næring og det omkringliggende miljøet. Cap Mare mener at FKD heller bør se på muligheter for å pare verdens fremste kunnskap på avl og genetikk med kunnskapen i havet og elvene, og påpeker at forslaget dessuten avdekker en rekke mangler på fremtidsplaner for vill laks og ørret, samt havbruksnæringen.

2.6. Elveeierlag, fiskarlag, m. fl.

Vi har mottatt høringsinnspill fra 6 elveeierlag og 4 fiskarlag. Av elveeierne, er meningene delte når det gjelder støtte eller motstand mot høringsforslaget. *Bondhus Grunneigarlag* påpeker blant annet at det bør legges til rette for et aktivt samspill mellom villfisk- og oppdrettsnæringen og at nettopp sameksistens mellom grunneiere, naturen, kraftselskap, oppdrett og reiseliv er grunnlaget for at folk kan bo i området og ha et godt liv. Grunneierlaget uttrykker også usikkerhet om et tak på 50 000 tonn i det hele tatt er egnet til sitt formål.

Guddalen elveigarlag, Norheimsund og Steinsdalen grunneigarlag og Etne elveigarlag støtter imidlertid FKDs initiativ, og de to sistnevnte lagene mener at forslaget på 50 000 tonn-grensen ikke er tilstrekkelig.

Tre av fire fiskarlag støtter departementets høringsforslag. *Øystese jeger- og fiskarlag, Åndalsvatnet fiskelag og Hardanger Villfisklag* mener imidlertid at grensen på 50 000 tonn er for høy, og at forslaget ikke vil kunne bidra til å nå målene i bærekraftstrategien. *Fiskermandklubben af '84* mener imidlertid å se en god utvikling i området, og stiller seg uforstående til departementets forslag.